

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0293/2011

1.8.2011

RAPORT

Euroopa koolide süsteem
(2011/2036(INI))

Kultuuri- ja hariduskomisjon

Raportöör: Jean-Marie Cavada

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	12
EELARVEKOMISJONI ARVAMUS.....	16
ÕIGUSKOMISJONI ARVAMUS.....	19
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	22

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa koolide süsteemi kohta (2011/2036(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 165,
 - võttes arvesse komisjoni aruannet Euroopa Parlamendile pealkirjaga „Euroopa koolide süsteem 2009. aastal” (KOM(2010)0595),
 - võttes arvesse Euroopa koolide põhikirja konventsiooni¹,
 - võttes arvesse oma 8. septembri 2005. aasta resolutsiooni Euroopa koolide süsteemi arendamise võimaluste kohta²,
 - võttes arvesse nõukogu 22. märtsi 2004. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 723/2004, millega muudetakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirju ja Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimusi³,
 - võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni, mis jõustus 3. mail 2008 ja mille Euroopa Liit ratifitseeris 23. detsembril 2010, ning eelkõige selle artiklit 24⁴,
 - võttes arvesse Euroopa koolide peasekretäri aastaaruannet, mida esitleti kuratooriumile selle 12., 13. ja 14. aprillil 2011 Brüsselis toimunud koosoleku käigus⁵,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni ja õiguskomisjoni arvamusi (A7-0293/2011),
- A. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 165 rõhutatakse, et Euroopa Liit aitab kaasa kvaliteetse hariduse arendamisele, ergutades liikmesriikidevahelist koostööd, ning vajaduse korral toetades ja täiendades nende tegevust, tunnustades samas täielikult liikmesriikide vastutust õpetamise sisu ja haridussüsteemide korralduse eest ning nende kultuurilist ja keelelist mitmekesisust;
- B. arvestades, et 1994. aasta Euroopa koolide põhikirja konventsiooni⁶ preambuli järgi on Euroopa koolide süsteem ainulaadne ja see on liikmesriikidevahelise ning liikmesriikide ja Euroopa ühenduste vahelise koostöö vorm, mille puhul teadvustatakse siiski täielikult

¹ EÜT L 212, 17.8.1994, lk 3.

² ELT C 193E, 17.8.2006, lk 333.

³ ELT L 124, 27.4.2004, lk 1.

⁴ <http://www.un.org/disabilities/documents/convention/convoptprot-e.pdf>.

⁵ Viide: 2011-02-D-39-fr-1.

⁶ EÜT L 212, 17.8.1994, lk 3.

liikmesriikide vastutust õpetuse sisu ja oma haridussüsteemi korraldamise ning oma kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse eest;

- C. arvestades, et konventsiooni artikkel 1 lubab Euroopa koolides käia ka teistel lastel vastavalt piirangutele, mille on kehtestanud kuratoorium, mis võib kuratooriumi otsuste ülevaatliku loetelu XII peatüki punkt II.7 kohaselt anda I kategooria staatuse „iga ühenduse institutsioonide aktide alusel loodud ühenduse organisatsiooni töötajatele ja teiste kuratooriumi poolt tunnustatud organisatsioonide teenistujatele”;
- D. arvestades, et Euroopa koolid võimaldavad õpilastel kinnistada oma kultuurilist identiteeti ja omandada kõrgel tasemel vähemalt kahe keele, sealhulgas oma emakeele oskus, mille omandamist ergutatakse juba väga varases eas, rõhutades mitmekultuurilisuse tähtsust ja edendades vastastikust mõistmist ja lugupidamist;
- E. arvestades, et Euroopa koole ei saa samastada rahvusvaheliste koolidega, sest need ei paku vanematele võimalust anda oma lastele teatud tüüpi haridus, vaid vastavad vajadusele õpetada lapsi nende emakeeles ja arendada hariduses Euroopa mõõdet;
- F. arvestades, et Euroopa koolide toimimist, mis põhineb algselt valitsustevahelisel konventsioonil, tuleks täiustada ning süsteem tuleks viia õiguslikule alusele, mis võimaldaks seda lihtsustada ning suurendada selle läbipaistvust ja tõhusust;
- G. arvestades, et 2009. aasta aprillis kiitis kuratoorium heaks Euroopa koolide süsteemi reformi;
- H. arvestades, et üle 50-aastane Euroopa koolide kogemus on näidanud, et süsteem ja selle haridusmudel on ainulaadsed ning meelitavad õppima; arvestades, et üks reformi eesmärkidest on teha see süsteem ja Euroopa küpsustunnistus kättesaadavaks ka teistele Euroopa Liidu õpilastele; arvestades, et ilma süsteemi õiguslikke aluseid põhjalikult muutmata ei ole võimalik reformi eesmärke edukalt saavutada;
- I. arvestades, et komisjoni aruandes Euroopa koolide süsteemi kohta 2009. aastal¹ on osutatud püsivatele ja süvenevatele süsteemsetele probleemidele, nagu liikmesriikidest lähetatud õpetajate pidev nappus ning viivitused piisava infrastruktuuri tagamisel või selle tagamata jätmine koolide asukohtades, mis avaldab otsest mõju hariduse kvaliteedile, vastuvõtupoliitikale, õpilaste, lapsevanemate ja õpetajate elukvaliteedile ning Euroopa koolide toimimise rahanduslikele aspektidele;
- J. arvestades, et Brüsseli ja Luxembourgis koolides on puudu hoonetest ja infrastruktuurist, mis halvendab õpetamise kvaliteeti ning takistab teiste laste vastuvõtmist lisaks ELi institutsioonide töötajate lastele; arvestades, et vaja on tagada, et kõik õpilased saavad sama kvaliteetse hariduse emakeelest ning kooli asukohast ja liigist sõltumata;
- K. arvestades, et Euroopa koolide 2009. aasta reformi peamine eesmärk oli avada Euroopa koolid laiemale avalikkusele, et mitmekesistada õpilaskonda ja samas tagada süsteemi pikaajaline elujõulisus,

¹ KOM(2010)0595 (lõplik).

- L. arvestades, et Euroopa koolide aluseks olevat õpetamismudelit tuleks sellest saadava lisandväärtuse tõttu edendada liikmesriikides ja teha nende haridussüsteemide lahutamatuks osaks;
- M. arvestades, et üksnes Euroopa küpsustunnistuse omandamisele keskendunud õpetamissüsteemi raames on raske ühendada erinevatest kultuurilistest ja keelelistest keskkondadest pärit õpilasi, kelle anded ja võimed võivad olla väga erinevad, ning tunnustades seega vajadust osutada asjakohast abi erivajadustega õpilastele;
- N. tunnistades vajadust kavandada uue, Euroopa küpsustunnistusest erineva lõputunnistuse loomist õpilastele, kes keskenduvad õppele, mis annab kutsehariduse;
- O. arvestades, et Euroopa Parlament nõudis oma 8. septembri 2005. aasta resolutsioonis muu hulgas erivajadustega õpilaste ressursikeskuse katseprojekti käivitamist; arvestades, et ELi 2008. aasta eelarves eraldati selleks 200 000 euro suurune summa ning et seda summat kasutati lõpuks Euroopa koolide erivajadustega õpilaste õpetamise poliitika- ja praktikaalaste uuringute rahastamiseks;
- P. arvestades, et Euroopa koolide põhikirja konventsiooni artiklis 4 on sätestatud, et selleks, et viia kokku eri keeleseksioonide õpilasi, edendada vastastikust mõistmist ning parandada õpilaste keeleoskust, õpetatakse teatavaid õppeaineid samal tasemel olevatele ühendklassidele mis tahes ühenduse keeles, kui selle kasutamine on vastavas olukorras õigustatud;
- Q. arvestades, et vastavalt Euroopa koolide põhikirja konventsiooni artiklile 25 rahastatakse koole peamiselt liikmesriikide osalusest lähetatud õpetajate töötasude maksmise kaudu, mis 2010. aastal moodustas 21% Euroopa koolide eelarvest, ja Euroopa Liidu tasakaalustavast osamaksest, mille eesmärk on katta vahe koolide kulude kogusumma ja muude tulude kogusumma vahel ja mis moodustas 2010. aastal 58% Euroopa koolide eelarvest; arvestades, et Euroopa koolid sõltuvad kuratooriumi kaudu valitsustevahelisest täitevvõimust;
- R. arvestades, et artikliga 25 nähakse samas ette, et Euroopa koolide eelarvesse võib kuuluda rahaline toetus, mille üle kuratoorium otsustab ühehäälselt;
- S. arvestades, et majanduskriis on mõjutanud Euroopa koolide rahastamist ja komisjon on seetõttu kutsunud üles viima läbi muudatusi koolide kulude ratsionaliseerimiseks, kuid sel ei tohiks lasta mõjutada õpiraskuste ja erivajadustega, seega kergemalt kahjustatavate laste haridust ning see ei tohiks mõjutada emakeeles õpetamist ega tuua kaasa muude keelte kui inglise, prantsuse või saksa keele õpetamise vähendamist;
- T. arvestades, et kahe viimase ELi laienemise järgselt kasvab ilma keeleseksioonita õpilaste (SWALS) arv jätkuvalt; arvestades samas, et neid ei tohiks mingil viisil karistada tõsiasja tõttu, et neil puudub keeleseksioon;
- U. arvestades, et Euroopa koolide õpilaste arvu kasv tuleneb otseselt ELi institutsioonides pärast 2004. aastat järgitud töölevõtmise poliitikast, mille tulemusel võeti tööle alla 30-aastased töötajad; need noored ametnikud on vahepeal loonud perekonnad ja pannud seejärel lapsed Euroopa koolidesse;

- V. arvestades, et ilma keeleseksioonita õpilased saavad tugiõpet selles keeles, mille keeleseksiooni nad on registreeritud, et nad suudaksid tunde jälgida, ning neil toimuvad tunnid ka oma emakeeles, kusjuures mõni tund nädalas on absoluutne miinimum, et säilitada sidemed emakeele ja sünnimaa kultuuriga;
- W. arvestades, et 2004. aastal kehtestati ametnike palkadele erimaks, millest laekuvat raha kavatseti kasutada muu hulgas Euroopa koolide jaoks, ning see pidi peegeldama sotsiaalpoliitika, tööttingimuste parandamise ning Euroopa koolide maksumust;

Üldised märkused

1. peab kahetsusväärseks, et Euroopa koole käsitletakse sageli ebaõiglaselt eliitkoolidena ja neid peetakse pigem luksuseks kui esmavajaduseks, kuid nende eesmärk on võimaldada emakeelset haridust õpilastele, kelle vanemad on sunnitud vahetama teenistukohta või naasma oma päritolumaale, ja samuti arendada hariduses Euroopa mõõdet;
2. tuletab meelde, et see spetsiifiline õpetamissüsteem võimaldab õpilastel õppida kõiki aineid (eriti reaalaaineid) oma emakeeles ja kvalifitseeritud õpetajatega, võimaldades samas ilma keeleseksioonita õpilastele piisavat tugiõpet ning tunde, mille tulemusel säilib nende emakeeleoskus;

Euroopa koolide süsteemi ja Euroopa küpsustunnistuse korraldus ja levitamine

3. usub, et see konkreetne haridussüsteem võimaldab õpilastel õppida kõiki õppeaineid multikultuurises, mitmekeelses keskkonnas kvalifitseeritud õpetajate kaasabil, säilitades samas õpilaste emakeeleoskuse;
4. on seisukohal, et Euroopa koole, mis põhinevad läbiproovitud ja ennast tõestanud pedagoogilisel lähenemisel ja on suurepäraseks haridusalaseks näitematerjaliks, tuleks võtta eeskujuks kui üht parimat Euroopa koolihariduse vormi, mille aluseks on Euroopa kultuuri, väärtuste ja keelte levitamine, ning et selle mudeli teatavate elementide – näiteks rõhuasetus võõrkeeleoskusele – kaasamine riiklikesse ja piirkondlikesse haridussüsteemidesse soodustaks tööalast liikuvust ja edendaks mitmekeelsust ja Euroopa integratsiooni;
5. on seisukohal, et Euroopa koolidel on oma kogukondades väärtuslik roll;
6. leiab, et Euroopa koolid peaksid toimima multikultuurilisuse ja mitmekeelsuse edendajatena ning rahvusvaheliselt vähem kasutatavate keelte kaitsmise ja edendamise mudelitena; on veendunud, et mõnes keeles õpetust vajavate õpilaste väike arv ei tohiks põhjustada hariduse andmise lõpetamist kõnealuses keeles, pidades silmas tõsiasja, et emakeelne haridus on Euroopa koolide aluspõhimõte;
7. juhib tähelepanu vajadusele muuta Euroopa koolide õppekavad riiklike haridussüsteemidega paremini ühilduvaks, et hõlbustada oma päritoluriiki tagasi pöörduvate õpilaste kiiremat taasintegreerumist;
8. on seisukohal, et eelarvepiirangutega, millega koolid on sunnitud nõustuma, peab kaasnema koolide haldusautonoomia oluline suurendamine (näiteks tuleks koolidel lubada

leida muid rahastamisallikaid) ning selle autonoomia rakendamise vahendite kasv vastavalt 2009. aasta reformiga määratletud eesmärkidele; on seisukohal, et elluviidav organisatoorne reform ei tohiks mõjutada negatiivselt Euroopa koolide aluspõhimõtteid;

9. on seisukohal, et Euroopa koolidele eraldatavate vahendite paremaks haldamiseks võiks anda igale koolile suurema eelarveautonoomia; toonitab, et seda tohib teha ainult siis, kui komisjon on viinud läbi hindamise, milles kinnitatakse, et autonoomia suurendamine oleks koolidele kasulik;
10. rõhutab, et Euroopa koolide osas valitseb praegu õiguslik segadus, mis väljendub selles, et koolide juhtorganite vastuvõetud aktidel on ebaselge õiguslik seisund ja kohtualluvus, puuduvad piisavad võimalused neid riiklikes kohtutes vaidlustada ning ei ole võimalik asjaomaste probleemidega Euroopa Ombudsmani poole pöörduda;
11. on seisukohal, et Euroopa koolide praegune riikidevaheline õiguslik seisund on saavutanud oma piirid ning vajab põhjalikku muutust; on seisukohal, et selle muutusega tuleks liidul võimaldada võtta meetmeid liikmesriikide meetmete toetamiseks, koordineerimiseks või täiendamiseks, ilma liikmesriikide pädevust asendamata, ning võtta selleks vastu siduvaid õigusakte kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 2 ja 6;
12. rõhutab vajadust anda Euroopa koolidele asjakohane õiguslik alus Euroopa Liidu pädevuse raames ning soovib, et komisjoni hariduse ja kultuuri peadirektoraat koos Euroopa Parlamendi kultuuri- ja hariduskomisjoniga, kelle vastutusalasse kuulub Euroopa Parlamendi kodukorra VII lisa kohaselt Euroopa koolide süsteemi arendamine, osaleks kõikides selleteemalistes aruteludes ning kõikides Euroopa koolide tulevikku puudutavates kaalutlustes;
13. on seisukohal, et Euroopa koolid peaksid olema koondatud Euroopa Liidu ühtsesse vastutusalasse; on seisukohal, et sobiliku õigusliku aluse selleks annab ELi toimimise lepingu artikkel 165, mis sätestab, et „Liit aitab kaasa kvaliteetse hariduse arendamisele, soodustades koostööd liikmesriikide vahel ning vajaduse korral toetades ja täiendades nende tegevust, samal ajal täiel määral respektides liikmesriikide vastutust õpetuse sisu ja haridussüsteemide korralduse eest ning nende kultuurilist ja keelelist mitmekesisust”, ning määratleb üksikasjalikult Euroopa Liidu tegevuse eesmärgid, mis vastavad Euroopa koolide eesmärkidele;
14. nõuab tungivalt, et kuratoorium näeks paremini ette infrastruktuuri alaseid vajadusi ning võtaks meetmeid, mis võimaldaksid täita tegeliku vajaduse Euroopa koolide järele; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles soodustama II ja III tüüpi koolide arengut;
15. julgustab liikmesriike ja piirkondlikke omavalitsusi, kellel on seadusandlik pädevus hariduse valdkonnas, edendama Euroopa kooli kontseptsiooni oma territooriumil, organiseerides kampaaniaid teadlikkuse tõstmiseks Euroopa koolides antava hariduse kohta, edendades Euroopa küpsustunnistust ja luues katsekoole, nagu näeb ette 2009. aasta reform, eesmärgiga muuta süsteem avatuks, et toetada kõigis liikmesriikides juurdepääsu Euroopa õpingutele ja Euroopa küpsustunnistusele;
16. kutsub liikmesriike tegema koostööd oma riiklike õppekavade arendamisel, kasutades selleks Euroopa koolide pedagoogilisi kogemusi, et lähendada riiklikke süsteeme ja

Euroopa koolide süsteemi; rõhutab keelte, ajaloo ja geograafia õppekavade erilist rolli ühtse Euroopa identiteedi edendamisel; kordab oma soovi, et liikmesriigid aitaksid kaasa sellele, et küpsustunnistuse või sellega võrdväärsel tasemel toimivas õppetöös tutvustataks konkreetse õppeaine kaudu Euroopa Liidu ja selle institutsioonide tausta, eesmäärke ja toimimist, mis aitaks noortel tunda end rohkem seotuna Euroopa integratsiooniprotsessiga;

17. kutsub liikmesriike ühiselt kaaluma, kuidas kõige paremini saavutada süsteemi avatuks muutmine;
18. soovib liikmesriikidel edendada oma haridussüsteemi raames teatavaid Euroopa koolide süsteemilt laenatud kontseptsioone, et aidata kaasa Euroopa kodanikuteadvuse kujunemisele väga varases vanuseastmes;
19. kutsub õpilaste vastuvõtukeskust looma vahetusfoorumit kõigile lapsevanematele, kel ei ole õnnestunud saada oma lapsele kohta soovikohases koolis, et nende last oleks võimalik soovitud kooli üle viia õpilasvahetuse kaudu;
20. juhib tähelepanu, et vastavalt Euroopa koolide põhikirja konventsiooni artiklile 5 on Euroopa küpsustunnistuse omanikel õigus astuda mis tahes Euroopa Liidus asuvasse ülikooli samadel tingimustel kui selle liikmesriigi samaväärse kvalifikatsiooniga kodanikel, ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid asjakohaste sätete täitmise, selleks et Euroopa küpsustunnistust tunnustataks automaatselt kõigis liikmesriikides, mis aitaks vältida Euroopa koolide õpilaste mis tahes diskrimineerimist võrreldes samaväärse riikliku kvalifikatsiooniga isikutega;
21. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid, et nende ülikoolid ja kõrgharidusasutused rakendaksid Euroopa koolide õpilaste haridust tunnustades samu nõudeid, mida liikmesriigi koolide õpilaste puhul, ja et kõnealuste õpilaste haridust hinnataks samamoodi, nii et neil oleksid kõrgkooli kandideerides võrdsed väljavaated ja võimalused;
22. julgustab liikmesriike ja piirkondlikke omavalitsusi, kellel on seadusandlik pädevus hariduse valdkonnas, andma kinnitust asjakohasele osale oma riiklikust koolisüsteemist, et õpilastele saaks keskhariduse lõpetamisel anda Euroopa küpsustunnistuse;
23. julgustab kuratooriumi arendama aktiivsemalt Euroopa koole, järgides PISA uuringutega tõendatud maailma parimate haridussüsteemide näiteid, ning julgustab edendama sõpruskooli projekte Euroopa koolide ja riikide koolide vahel, kuna see võimaldab vastavalt Comeniuse programmile toetada õpilaste ja pedagoogide vahetust ning tutvustada liikmesriikides Euroopa koolide süsteemi;

Eelarveaspektid

24. märgib, et tulud ei kasva või vähenevad eelkõige seetõttu, et kohtade puuduse tõttu öeldakse nüüd ära lepingulistest asutustes ja väljaspool ühenduse institutsioone töötavate perekondade laste vastuvõtmisest, ja nõuab tungivalt uusi lahendusi, võttes arvesse erasektori ja teiste rahvusvaheliste institutsioonide liikumatelt töötajatelt uute rahaliste vahendite saamise võimalust;

25. märgib vajadust ratsionaliseerida koolide juhtimiskulusid, kuid juhib tähelepanu, et püüdlused kulusid kärpida ei tohi seada kahtluse alla Euroopa koolide kontseptsiooni põhialuseid, näiteks emakeele õpetamist seda keelt emakeelena rääkivate õpetajate poolt, ega mõjutada põhiõppekava, nt reaalseid või matemaatikat, ning kärped ei tohi toimuda õpetamise kvaliteedi arvelt; rõhutab, et Euroopa koolide kõikide keelekogukondade lastele tuleb tagada võrdsed ja samaväärsed õppetingimused;
26. palub Euroopa Liidul kindlaks määrata oma eelarveline toetus viisil, mis austab neid põhimõtteid ning võimaldab piisavaid eraldisi erivajadustega või muude õpiraskustega õpilastele, kes vajavad erilist tuge, ning palub erivajadustega õpilastele eraldatud rahaliste vahendite üksikasjalikku jaotust, et tagada nende vahendite optimaalne kasutamine; kutsub komisjoni enne ükskõik milliste eelarvemuudatuste üle otsustamist koostama koostöös koolide ja lapsevanemate/õpetajate ühendustega erinevate süsteemi ratsionaliseerimise võimaluste mõjuhinnaangut, võttes muu hulgas arvesse hariduslikke aspekte;
27. on arvamusel, et lühiajaliselt tuleks Euroopa Liidu võetud kohustusi täita, pidades samas silmas nii liidu kui liikmesriikide tasandi aktuaalseid eelarvekärpeid; märgib, et 2012. aasta eelarveprojektis on Euroopa koolide eelarvet 1,7% võrra suurendatud, samas kui komisjon tegi eelarveraskuste tõttu ettepaneku oma halduskulud külmutada ja näha kõikidele institutsioonidele ette halduskulude suurendamine ainult 1,3% võrra; kohustub asjakohaste eelarveridade eraldisi tähelepanelikult uurima, et kõik eelarvelised vajadused saaksid täidetud;
28. rõhutab, et Euroopa Liit on Euroopa koolide tegevusse kaasatud liiga vähesel määral võrreldes rahaliste vahendite osakaaluga, mille ta süsteemi jaoks eraldab;
29. juhib tähelepanu sellele, et väljapakutud Euroopa koolide eelarvekärped kujutavad endast tõsiselt ohtu hariduse kvaliteedile ja Euroopa koolide nõuetekohasele toimimisele, ja on seetõttu vastu mis tahes eelarvekärbetele;
30. on seisukohal, et paljud süsteemsed probleemid on tingitud sellest, et liikmesriigid ei täida oma kohustusi; märgib, et puuduvad õiguslikud tagatised, mis paneksid liikmesriike täitma konventsioonist tulenevaid kohustusi;
31. märgib, et teatavad liikmesriigid on üha enam taganenud oma kohustustest seoses õpetajate töölelâhetamisega, tuues põhjuseks eelkõige lõhe vastavast rahvusest koolilaste osakaalu ja panuse vahel, mida liikmesriigilt nõutakse koolide eelarve toetamiseks;
32. juhib tähelepanu, et kulude jaotusmehhanism peab samuti soodustama õiglasemat õppemaksu süsteemi, mida kasutatakse lapsevanemate puhul, kes ei tööta Euroopa institutsioonides või Euroopa koolidega lepingu sõlminud ettevõtetes;
33. palub komisjonil luua reservnimekirjade süsteem tagamaks, et saaksid täidetud ametikohad, mida ei saa täita lähetatud õpetajatega, ning need, mis tuleb täita kohapeal tööle võetud õpetajatega, et saavutada õpetajate vajalik arv ning tagada õpetamise järjepidevus ja kvaliteet;

34. julgustab looma uusi keeleseksioone niipea, kui nõutud õpilaste arv saavutatakse, et võimaldada ilma keeleseksioonita õpilastel saada haridust oma emakeeles ning vältida diskrimineerimist võrreldes muude keeleseksioonide õpilastega, ning piirata ühtlasi kulusid, mis on seotud ilma keeleseksioonita õpilaste eristaatusega;
35. märgib murelikult, et lähetatud töötajate nappust peab kompenseerima kohapeal tööle võetud õpetajatega, kelle palk tuleb koolide eelarvest; palub kuratooriumil tagada, et need liikmesriigid, kes ei panusta rahaliselt õpetajate lähetamise kaudu, osaleksid võrdväärse rahasummaga koolide eelarve toetamises;
36. on seisukohal, et praeguse rahastamissüsteemiga koormatakse ebaproportsionaalselt mõnesid liikmesriike seoses lähetuste ja koolide infrastruktuuri varustamisega, ning palub kuratooriumil läbi vaadata koolide rahastamise ja õpetajate töölevõtmise mudel;
37. kinnitab taas, et Euroopa koole tuleb rahastada usaldusväärset ja piisavalt, et täita konventsioonis ning Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjades ning liidu muude teenistujate teenistustingimustes võetud kohustused ning tagada õpetamise kvaliteet, samuti kindlustada võrdsed ja samaväärsed tingimused Euroopa koolide kõigi keelekogukondade laste õpetamiseks; võtab sellega seoses teadmiseks Brüsseli Euroopa koolide õpilaste vanemate ja õpetajate ühenduste hiljutise petitsiooni, milles juhitakse tähelepanu sellele, et kavandatavad kärped ohustavad tõsiselt hariduse kvaliteeti ja Euroopa koolide nõuetekohast tegevust, mistõttu ollakse vastu mis tahes eelarvekärbetele;
38. palub komisjonil võtta meetmeid, et kindlaks määrata Euroopa koolidele ette nähtud protsendimäär erimaksust;
39. rõhutab, et pikemas perspektiivis on oluline Euroopa Liidu rahaliste vahendite jagamise läbipaistvust suurendada ning koolide avatust ja mitmekesisust kindlamini tagada, kehtestades ühtlasi jätkusuutliku rahastamissüsteemi; palub sellega seoses komisjonil täpsustada, millistel eesmärkidel on erimaksu laekumisi kasutatud; palub komisjonil anda ülevaade 2009. aasta reformi rakendamisest ning tulevasteks aastateks vaja minevatest rahalistest vahenditest, eriti seoses kinnisvarapoliitikaga;

Pedagoogilised aspektid

40. soovib, et kooskõlas Euroopa koolide põhikirja konventsiooni artikliga 4, mille eesmärgiks on viia kokku eri keeleseksioonide õpilasi, õpetades teatavaid õppeaineid samal tasemel olevatele ühendklassidele, kasutataks kõigi kõrvalainete õpetamisel üldiselt töökeeli, ilma et see mõjutaks negatiivselt neid, kelle emakeel ei ole üks töökeeltest;
41. väidab, et teatavate ainete õpetamine „vähem kasutatavates keeltes”, mida räägib väike arv ELi kodanikke, loob erilise väärtuse;
42. rõhutab, et on vaja läbi viia Euroopa koolide õppekavade väline hindamine, mis ei tooks kaasa lisakulusid koolidele, ning toonitab käimasoleva küpsustunnistuse reformi elluviimise olulisust;
43. nõuab, et kohalike õpetajate töölevõtmine vastaks pädevusnõuetele, et õppetöö, väljaõppe ja töötajate puudumise korral asendajate kvaliteet oleks tagatud ning et kuratoorium

tagaks, et nende töötajate kutseoskuseid kontrolliks inspektorid;

44. on seisukohal, et erinevatest liikmesriikide süsteemidest tulevatele õpetajatele on vaja korraldada spetsiaalseid koolitusprogramme ja erialaseid seminare, et valmistada neid ühtsete standardite ja nõuete kohaselt ette tööks Euroopa koolide süsteemis;
 45. kinnitab veel kord, et erivajadustega õpilastega arvestamine on endiselt prioriteet ning et Euroopa koolid peavad tegema kõik neist oleneva, et suurendada oma pädevust puuetega õpilaste õpetamise alal; palub kuratooriumil sellega seoses tagada, et klasside suuruse arvutamisel kohaldataks selle õpilaskategooria puhul koefitsiente, ja tagada nende õpilaste täielik lõimimine;
 46. palub Euroopa koolide kuratooriumil täita need erivajadustega õpilasi puudutavad soovitusel, mis põhinevad Rootsi eksperdirühma 2009. aasta uuringul, ning töötada välja erivajadustega õpilasi käsitlev tegevusplaan;
 47. rõhutab vajadust töötada välja nõuetekohaselt toimiv süsteem, mis aitab puudega õpilasi nende lõimumisprotsessil Euroopa koolides (nt eriõpetajate abi), et tagada nende õpilaste vanemate liikuvus;
 48. märgib, et kuratooriumi edastatud õppetöös halva edasijõudmise ametlik määr 2,7% ei kajasta Euroopa koolide õppetulemuste suurt erinevust, eelkõige prantsuskeelse sektsiooni erakordselt kõrget halva edasijõudmise määra mitme viimase aasta jooksul; palub, et kuratoorium uuriks selle toimimishäire, õppetöös halva edasijõudmise üldmäära ja klassikursust kordama jäävate laste jätkuvalt suure arvu pedagoogilisi ja rahalisi põhjuseid ja tagajärgi;
 49. kordab uuesti oma palvet kuratooriumile tegeleda alternatiivide leidmisega õpilastele, kes ei suuda lõpetada haridusastet, mis annab Euroopa küpsustunnistuse, ning kaaluda küpsustunnistusest erineva lõputunnistuse loomist nende õpilaste jaoks, kes on orienteerunud kutseharidusele; väidab, et iga uue tunnistuse kohta tuleb teha mõjuhindang ja tuleb tagada, et see annaks lisandväärtust olemasolevatele kvalifikatsiooniraamistikele;
 50. kinnitab veel kord, et erivajadustega õpilastega arvestamine peab jääma prioriteediks, eelkõige kuna Euroopa koolid väljastavad praegusel ajal üksnes ühte tüüpi koolilõputunnistusi, ning peavad seega tagama maksimaalse toetuse, et niipalju kui võimalik vältida õppetöös halba edasijõudmist, nii et õpilane ei satuks ummikseisu, kui tal kas keelelistel või muudel põhjustel ei ole võimalik saada alternatiivset haridust vastuvõtva riigi riikliku haridussüsteemi raames;
- o
- o o
51. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikidele ja Euroopa koolide kuratooriumile.

SELETUSKIRI

1. Olukord

Esimene Euroopa kool loodi Luxembourgis 1953. aasta oktoobris ametnike rühma algatusel. See haridusalane katsetus, mis tõi kokku erinevate emakeeltega lapsed, hinnati kiiresti positiivseks ning aja jooksul on erinevatesse linnadesse loodud 14 Euroopa kooli, mis praeguse nomenklatuuri kohaselt vastavad I tüüpi koolide kategooriale.

2010. aastal õppis nendes koolides 22 778 õpilast, neist 14 292 ehk ligikaudu 63% õpilaste koguarvust Brüsselis ja Luxembourgis asuvates koolides. Ajavahemikul 2007–2010 kasvas õpilaste arv 8,35%. aastal kavandatakse kahe uue kooli avamist Brüsselis ja Luxembourgis.

Õpilased on jagatud kolme kategooriasse. I kategooria õpilased on peamiselt institutsioonide ametnike ja lepinguliste töötajate lapsed. Nende osakaal kasvab pidevalt ning praegu moodustavad nad peaaegu kolm neljandikku õpilaskonnast. Nende osakaal on üle 90% neljas Brüsseli koolis, kus ebapiisava infrastruktuuri tõttu tuleb seada piirangud II kategooria (need, kes võetakse vastu koolide ning teatavate organisatsioonide ja ettevõtete vahel sõlmitud lepingutes ettenähtud tingimustel) ja III kategooria õpilaste (need, kelle eest vanemad tasuvad õppemaksu) vastu võtmisele. Ruumipuudust arvesse võttes otsustas kuratoorium rohkem mitte allkirjastada II kategooria lepinguid Brüsseli koolide puhul.

2. Pedagoogilised aspektid

Euroopa koolide õppekorraldus näeb ette, et põhiharidust antakse õpilase emakeeles. Seetõttu on igas koolis mitu keeleseksiooni. Õppetöö jagunemine ja sisu on igas seksioonis ühesugune.

Kui ei suudeta täita uue keeleseksiooni loomise tingimusi, siis võetakse ilma keeleseksioonita õpilased vastu mõnda muusse keeleseksiooni, kus nad saavad õppida oma emakeelt ja lisaks läbivad spetsiaalse programmi nende viimiseks selle seksiooni keele tasemele, kuhu nad on vastu võetud.

Selleks et soodustada tõeliselt multikultuurset haridust, on pööratud tähelepanu võõrkeelte õppimisel, neist arusaamisel ja nende kasutamisel. Esimese võõrkeele ehk nn töökeele (inglise, saksa või prantsuse) õppimine on kohustuslik juba alates esimesest algklassist. Kõik õpilased hakkavad õppima teist võõrkeelt alates teisest põhikooli klassist. Keelekursused toovad kokku erinevast rahvusest õpilaste rühmad ning keeli õpetavad õpetajad, kellele õpetatav keel on emakeeleks. Keelelist mitmekesisust leiab ka kunstõpetuse, muusika- ja kehalise kasvatuses, mis alati hõlmavad erinevaid keeleseksioone.

Veel üks antava hariduse tunnus on iganädalased Euroopa tunnid algkoolis, kuhu kogunevad kõikide keeleseksioonide lapsed mängudeks ja kultuuri- ja kunstialaseks tegevuseks.

Tuleb märkida, et Euroopa koolid pakuvad ainult ühte suunda, mille eesmärk on saada Euroopa küpsustunnistus. Kuna õpiraskustega õpilastel ei ole võimalik muuta orientatsiooni, siis nähakse süsteemiga ette erivajadustega õpilaste järeleaitamine, et võimalikult paljud

õpilased saaksid diplomi. 2009.–2010. aastal oli algkooli- ja põhikooliõpilaste klassikordamise keskmine määr 2,7%¹.

3. Eelarveaspektid ja personalipoliitika

Euroopa koolide põhikirja konventsiooni preambuli kohaselt² on Euroopa koolide süsteem ainulaadne süsteem, mille aluseks on liikmesriikide ja Euroopa Liidu vaheline koostöö.

Konventsiooni artiklis 25 nähakse ette, et koolide eelarvet rahastatakse järgmistest allikatest:

1. liikmesriikide osalus lähetatud või määratud õpetajate töötasude pideva maksmise kaudu ja vajaduse korral rahaline toetus, mille üle kuratoorium otsustab ühehäälselt;
2. Euroopa ühenduste osamaks, mille eesmärk on katta vahe koolide kulude kogusumma ja muude tulude kogusumma vahel;
3. nende ühenduseväliste organisatsioonide osamaksud, kellega kuratoorium on sõlminud kokkuleppe.

Mis puudutab liikmesriikide osalust, siis selgub, et 2010. aastal oli liikmesriikide poolt lähetatud õpetajate ametikohtadest täitmata 64 ametikohta, millest 27 olid inglise keelt kõnelevate õpetajate ametikohad. Inglise keel on keel, mida õpivad peaaegu kõik õpilased ning just inglise keele sektsiooni (ja prantsuse keele sektsiooni) võetakse põhiliselt vastu need õpilased, kes on ilma keelesektsioonita³. Selline olukord põhjustab tasakaalutust Suurbritannia õpilaste ja samast rahvusest lähetatud õpetajate osakaalu vahel. See sundis kuratooriumit 2008. aastal Helsingis vastu võtma üldpõhimõtted, millega määrati kindlaks kulude tasakaalustatud jaotus liikmesriikide vahel, lähtuvalt nende rahvusest õpilaste osakaalust (vt punkti 4).

Vastu on võetud lähenemisviis, mis võimaldab liikmesriikidel soovi korral lähetada õpetajaid, et tagada õpetamine võõrkeeles. Pärast kahte aastat selgub, et ainult mõned liikmesriigid soovivad kanda nende ametikohtade kulud, mis nõuavad õpetamist töökeeles.

Ainuke viis vähendada õpetajate puudust on võtta õppetöö läbiviimiseks tööle kohalikke õpetajaid ning rahastada seda koolide eelarvest. Kolmandik tunde Euroopa koolides antakse nüüd tööle võetud kohapealsete õpetajate poolt, mis paratamatult suurendab Euroopa Liidu osalust nende koolide eelarves.

Seega kui me vaatame erinevate osapoolte vastavate osaluste arengut Euroopa koolide eelarvesüsteemis alates 2005. aastast, siis vähenenud on liikmesriikide osalus, kasvanud on komisjoni osalus ja vähenenud on III kategooria õpilaste osalus⁴.

¹ Andmed Euroopa koolide 2010.–2011. aasta õppeaasta kohta. Viide: 2010-D-569-en-3.

² EÜT L 212, 17.8.1994, lk 3.

³ 2010. aastal võeti Brüsseli koolides ilma keelesektsioonita õpilasi vastu inglise keele sektsiooni 66,83%, prantsuse keele sektsiooni 29% ja saksa keele sektsiooni 4%.

⁴ Euroopa koolide peasekretäri aastaaruanne. Viide: 2011-02-D-39-fr-1.

4. 2009. aasta reform ja süsteemi avamine

Koostöös Euroopa Parlamendiga, kes väljendas oma seisukohti 2005. aasta resolutsioonis Euroopa koolide kohta¹, hakkas Euroopa Komisjon alates 2004. aastast mõtlema, kuidas kõige paremini reformida Euroopa koolide süsteemi, et võimaldada sellel vastata Euroopa Liidu laienemisest tingitud väljakutsetele. See reform pidi olema ka võimalus laiendada juurdepääsu Euroopa õpingutele. Nagu rõhutati Euroopa Parlamendi 2005. aasta resolutsioonis, on Euroopa pedagoogiline mudel ennast tõestanud ning on soovitatav, et see oleks kättesaadav ka teistele õpilastele, mitte ainult Euroopa koolide õpilastele.

Kuratuurium kiitis 2009. aasta mais heaks selle reformi põhimõtted, mis on keskendunud peamiselt kolmele aspektile:

- lihtsustada süsteemi üldist juhtimist, et otsused võetaks vastu asjakohasel tasandil;
- tagada, et süsteemi tegevuskulud jagatakse kõikide liikmesriikide vahel tasakaalustatult;
- avada süsteem II tüüpi koolidele (kuratuuriumi poolt akrediteeritud riiklikud koolid, mille peamine eesmärk on võtta vastu Euroopa institutsioonide töötajate lapsed) ja III tüüpi koolidele (kuratuuriumi poolt akrediteeritud riiklikud koolid, kuhu võetakse eristamata vastu kõiki lapsi).

Sellest ajast alates on mitmed Euroopa Liidu territooriumil asuvad ja Euroopa haridust pakkuvad riiklikud koolid allkirjastanud akrediteerimislepingu, mis võimaldab neil pakkuda Euroopa õppekava ja anda välja Euroopa küpsustunnistust.

5. Raportööri seisukoht

Euroopa koolid loodi selleks, et tagada juurdepääs emakeelsele haridusele välismaal töötavate ja teistsuguses kultuurikeskkonnas elavate Euroopa Liidu institutsioonide teenistujate lastele, nii et nad oleksid suutelised igal ajal jätkama haridusteed oma päritoluriigis. Need koolid on seega vajadus, mitte luksus.

Tuleb meeles pidada, et kõikides liikmesriikides on haridus tasuta ning et institutsioonide teenistujatel ei ole teist võimalust, kui saata oma lapsed spetsiaalsetesse koolidesse, kui nad soovivad oma lastele tagada emakeelse hariduse.

On ilmselge, et rohkem kui 50 aastat pärast esimese Euroopa kooli loomist tuleb seda kontseptsiooni arendada ja kohendada vastavalt uutele majanduslikele ja ühiskondlikele nõuetele. See peaks siiski jääma riiklikele koolisüsteemidele eeskujuks, väärtustades Euroopa kodakondsust ja soodustades liikuvuse arendamist.

Kuigi majanduskriis nõuab teatavate eelarvekärbete tegemist, on vältimatult vajalik olukorda analüüsida rohkem noorte Euroopa kodanike tulevikku investeerimise kui kulude seisukohast. Kokkuvõid ei tohiks õõnestada süsteemi aluseks olevaid aluspõhimõtteid.

¹ Euroopa Parlamendi resolutsioon Euroopa koolide süsteemi arendamise võimaluste kohta (ELT C 193E, 17.8.2006, lk 333).

Sellega seoses on väga oluline, et õpetamist jätkavad need õpetajad, kellele õpetuskeel on emakeeleks. Sellest põhimõttest kõrvalehoidmine on ekslik ning kui süsteemil on raskusi leida inimesi, kellele õpetuskeel on emakeel, siis tuleb reformida töölevõtmispoliitikat. Raportöör on seisukohal, et enne uuele reformile mõtlemist tuleks täielikult rakendada praegust süsteemi, mille kohaselt peaks liikmesriigid andma rahalise panuse koolide eelarvesse, kui nad ei läheta õpetajaid.

Seoses personalipoliitikaga märgib raportöör, et lähetamiskohustuste mittetäitmine liikmesriikide poolt tekitab suure surve Euroopa Liidu eelarvele. Koolid peavad palkama otse üha suuremal arvul kohapealseid õpetajaid ja neid ise tasustama, mis seetõttu suurendab komisjoni poolt makstavat tasakaalustavat osalust. Väga oluline on oma kohustused täitmata jätnud liikmesriikidele meelde tuletada nende kohustust määrata õpetajaid vastavalt kvootidele.

Kõnealuses olukorras tuleb selleks, et leevendada mõnede liikmesriikide koormust ja eelkõige nende liikmesriikide koormust, kes pakuvad haridust keeleseksioonides, kuhu võetakse vastu suurem osa ilma keeleseksioonita õpilasi, tagada, et emakeelse hariduse kontseptsiooni rakendataks niipea, kui vastava keeleseksiooni avamiseks vajalik kvoot on saavutatud. See on pealegi ainus viis, kuidas vältida diskrimineerimist ilma keeleseksioonita õpilaste ja ülejäänud õpilaste vahel.

Samuti usub raportöör, et töökeelte (inglise, saksa ja prantsuse keele) kasutamise laiendamisel kõikide kõrvalainete õpetamisele on võimalik saavutada olulist kokkuhoidu.

Üldiselt on raportöör seisukohal, et tuleks liikuda selles suunas, et avada rohkem II ja III tüübi koole, mis oleks konkreetne samm nn Euroopa hariduse kättesaadavaks tegemise suunas võimalikult suurele hulgale õpilastele.

Kuigi hinnang Euroopa koolide toimimisele on positiivne ja süsteem avab ergutavaid väljavaateid Euroopa hariduse süsteemi edasiarendamiseks, on liikmesriikide ülesanne seda süsteemi mitte ainult säilitada, vaid ka hoogustada selle ainulaadse ja erakordse haridusmudeli levikut Euroopas.

16.6.2011

EELARVEKOMISJONI ARVAMUS

kultuuri- ja hariduskomisjonile

Euroopa koolide süsteemi kohta
(2011/2036(INI))

Arvamuse koostaja: Damien Abad

ETTEPANEKUD

Eelarvekomisjon palub vastutaval kultuuri- ja hariduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et Euroopa koolide rahalised vahendid tulevad 21% ulatuses liikmesriikide toetustest ning Euroopa Liidu tasakaalustavast panusest, mis 2010. aastal moodustas jaotises 26 01 51 ette nähtud Euroopa Koolide üldeelarvest 58%;
 - B. arvestades, et 2004. aastal kehtestati ametnike palkadele erimaks, mille laekumistest peaks rahastatama muuhulgas ka Euroopa koole;
 - C. arvestades, et Euroopa koolide 2009. aasta reformi peamine eesmärk oli avada Euroopa koolid suuremale ja mitmekesisemale avalikkusele ja samas tagada süsteemi pikaajaline elujõulisus,
 - D. arvestades, et Euroopa koolide õpilaste arvu kasv tuleneb otseselt ELi institutsioonides pärast 2004. aastat järgitud töölevõtmise poliitikast, mille tulemusel võeti tööle alla 30-aastased töötajad; kusjuures need noored ametnikud on vahepeal loonud perekonnad ja pannud seejärel lapsed Euroopa koolidesse,
1. kinnitab, et Euroopa koole tuleb rahastada usaldusväärselt ja piisavalt, et täita konventsioonis ning Euroopa ühenduste ametnike ja teiste teenistujate personalieeskirjades võetud kohustused ning tagada õpetamise kvaliteet, samuti kindlustada võrdsed ja samaväärsed tingimused Euroopa koolide kõigi keelekogukondade laste õpetamiseks; võtab sellega seoses teadmiseks Brüsseli Euroopa koolide õpilaste vanemate ja õpetajate ühenduste hiljutise petitsiooni, milles juhitakse tähelepanu sellele,

et kavandatavad kärped ohustavad tõsiselt hariduse kvaliteeti ja Euroopa koolide nõuetekohast tegevust, mistõttu ollakse vastu võimalikele eelarvekärbetele;

2. on arvamusel, et lühiajaliselt on Euroopa Liidu võetud kohustuste täitmine võimalik, pidades siiski silmas nii ühenduse siseseid kui liikmesriikides aktuaalseid eelarvekärpeid; märgib, et 2012. aasta eelarveprojektis on Euroopa koolide eelarvet 1,7% võrra suurendatud, samas kui komisjon tegi eelarveraskuste tõttu ettepaneku oma administratiivkulud külmutada ja näha kõikidele institutsioonidele ette eelarve suurendamine ainult 1,3% võrra; kohustub asjakohaseid eelarveridasid tähelepanelikult uurima, et kõik eelarvelised vajadused saaksid täidetud;
3. rõhutab, et pikemas perspektiivis on oluline Euroopa Liidu rahaliste vahendite jagamise läbipaistvust suurendada ning selle asutuste avatust ja mitmekesisust kindlamini tagada, kehtestades ühtlasi jätkusuutliku rahastamissüsteemi; palub sellega seoses komisjonil täpsustada, millistel eesmärkidel on erimaksu laekumisi kasutatud; palub komisjonil anda ülevaade 2009. aasta reformi rakendamisest ning tulevasteks aastateks vaja minevatest rahalistest vahenditest, eriti seoses kinnisvarapoliitikaga;
4. märgib, et Euroopa koolide rahastamismeetod võib tekitada probleeme mõnele liikmesriigile, kelle rahaline toetus õpetajate lähetamise kaudu ei ole proportsionaalne sellest liikmesriigist pärit õpilaste arvuga; peab seetõttu vajalikuks vaadata üle nende koolide rahastamismeetod ja õpetajate töölevõtmise kord;
5. on seisukohal, et Euroopa koolidele vahendite eraldamise paremaks haldamiseks võiks olla hea lahendus kõikide asutuste suurem eelarveautonoomia; toonitab, et seda tohib teha ainult siis, kui komisjon on andnud hinnangu, millega tagatakse, et autonoomia suurendamine oleks koolidele kasulik.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	15.6.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 34 -: 1 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Damien Abad, Alexander Alvaro, Marta Andreasen, Francesca Balzani, Reimer Böge, Lajos Bokros, Isabelle Durant, James Elles, Göran Färm, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Salvador Garriga Polledo, Jens Geier, Ivars Godmanis, Estelle Grelier, Jutta Haug, Monika Hohlmeier, Sidonia Elżbieta Jędrzejewska, Anne E. Jensen, Sergej Kozlík, Jan Kozłowski, Alain Lamassoure, Giovanni La Via, Vladimír Maňka, Barbara Matera, Claudio Morganti, Nadezhda Neynsky, Miguel Portas, László Surján, Helga Trüpel, Angelika Werthmann, Jacek Włosowicz
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Frédéric Daerden, Edit Herczog, Jan Mulder, María Muñoz De Urquiza

22.6.2011

ÕIGUSKOMISJONI ARVAMUS

kultuuri- ja hariduskomisjonile

Euroopa koolide süsteemi kohta
(2011/2036(INI))

Arvamuse koostaja: Cecilia Wikström

ETTEPANEKUD

Õiguskomisjon palub vastutaval kultuuri- ja hariduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et 1994. aasta Euroopa koolide põhikirja konventsiooni¹ preambuli järgi on Euroopa koolide süsteem ainulaadne ja see on liikmesriikidevahelise ning liikmesriikide ja Euroopa ühenduste vahelise koostöö vorm, mille puhul teadvustatakse siiski täielikult liikmesriikide vastutust õpetuse sisu ja oma haridussüsteemi korraldamise ning oma kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse eest;
- B. arvestades, et 2009. aasta aprillis kiitis kuratoorium heaks Euroopa koolide süsteemi reformi;
- C. arvestades, et üle 50-aastane Euroopa koolide kogemus on näidanud, et süsteem ja selle haridusmudel on ainulaadsed ning meelitavad õppima; arvestades, et üks reformi eesmärkidest on teha see süsteem ja Euroopa küpsustunnistus kättesaadavaks ka teistele Euroopa Liidu õpilastele; arvestades, et ilma süsteemi õiguslikke aluseid põhjalikult muutmata ei ole võimalik reformi eesmäärke edukalt saavutada;
- D. arvestades, et komisjoni aruandes Euroopa koolide süsteemi kohta 2009. aastal² on osutatud püsivatele ja süvenevatele süsteemsetele probleemidele, nagu liikmesriikidest lähetatud õpetajate pidev nappus ning viivitused piisava infrastruktuuri tagamisel või selle tagamata jätmine koolide asukohtades, mis avaldab otsest mõju hariduse kvaliteedile, vastuvõtupoliitikale, õpilaste, lapsevanemate ja õpetajate elukvaliteedile ning Euroopa

¹ EÜT L 212, 17.8.1994, lk 3.

² KOM(2010)0595 (lõplik).

koolide toimimise rahanduslikele aspektidele,

1. on seisukohal, et Euroopa koolide praegune riikidevaheline õiguslik seisund on saavutanud oma piirid ning vajab põhjalikku muutust; on seisukohal, et selle muutusega tuleks liidul võimaldada võtta meetmeid liikmesriikide meetmete toetamiseks, koordineerimiseks või täiendamiseks, ilma liikmesriikide pädevust asendamata, ning võtta selleks vastu siduvaid õigusakte kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 2 ja 6;
2. on seisukohal, et paljud süsteemsed probleemid on tingitud sellest, et liikmesriigid ei täida oma kohustusi; märgib, et puuduvad asjaomased õiguslikud garantiid, mis tagaksid liikmesriikide konventsioonist tulenevate kohustuste täitmise;
3. rõhutab, et Euroopa koolide osas valitseb praegu õiguslik segadus, mis väljendub selles, et koolide juhtorganite vastuvõetud aktidel on ebaselge õiguslik seisund ja kohtualluvus, puuduvad piisavad võimalused neid riiklikes kohtutes vaidlustada ning ei ole võimalik asjaomaste probleemidega Euroopa Ombudsmani poole pöörduda;
4. rõhutab, et Euroopa Liit on Euroopa koolide tegevusse kaasatud liiga vähesel määral võrreldes rahaliste vahendite osakaaluga, mille ta süsteemi jaoks eraldab;
5. on seisukohal, et Euroopa koolid peaksid olema koondatud Euroopa Liidu ühtsesse vastutusalasse; on seisukohal, et sobiliku õigusliku aluse selleks annab ELi toimimise lepingu artikkel 165, milles on sätestatud, et „liit aitab kaasa kvaliteetse hariduse arendamisele, soodustades koostööd liikmesriikide vahel ning vajaduse korral toetades ja täiendades nende tegevust, samal ajal täiel määral respektides liikmesriikide vastutust õpetuse sisu ja haridussüsteemide korralduse eest ning nende kultuurilist ja keelelist mitmekesisust”, lisaks on kõnealuses artiklis kindlaks määratud liidu tegevuse eesmärgid, mis vastavad Euroopa koolide eesmärkidele.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	21.6.2011
Lõpphääletuse tulemus	+ : 21 - : 0 0 : 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Christian Engström, Marielle Gallo, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Jiří Maštálka, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Alexandra Thein, Diana Wallis, Rainer Wieland, Tadeusz Zwiefka
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Piotr Borys, Vytautas Landsbergis, Kurt Lechner, Eva Lichtenberger, József Szájer
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Jörg Leichtfried, María Muñiz De Urquiza

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	14.7.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 23 -: 2 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Magdi Cristiano Allam, Zoltán Bagó, Lothar Bisky, Piotr Borys, Jean-Marie Cavada, Silvia Costa, Santiago Fisas Ayxela, Mary Honeyball, Petra Kammerevert, Morten Løkkegaard, Emma McClarkin, Marek Henryk Migalski, Katarína Neveďalová, Doris Pack, Chrysoula Paliadeli, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marco Scurria, Hannu Takkula, László Tőkés, Helga Trüpel, Milan Zver
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Heinz K. Becker, Ivo Belet, Nadja Hirsch, Seán Kelly, Iosif Matula, Georgios Papanikolaou
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Sergio Gaetano Cofferati, Olle Schmidt